

Ifjúsági demokráciaprojektek

Ifjúsági demokráciaprojektek

2012

Szerző: Hajdu-Kis Diána

Szerkesztő: Bánáti Zsombor, Tarján Enikő

Design: Kelényi Gabi

Készült az NCSSZI – Mobilitás Országos Ifjúsági Igazgatóság,
Európai Unió Programok Főosztály megbízásából

TARTALOMJEGYZÉK

FIATALOK LENDÜLETBEN PROGRAM	4
MI AZ IFJÚSÁGI DEMOKRÁCIAPROJEKT?	5
Az alprogram előzményei	
Fiatalok és a demokrácia – hogyan kapcsolódhatnak össze?	
Lehetőségek és kihívások	
HOGYAN PÁLYÁZZUNK?	13
Formai követelmények, avagy mire figyeljünk oda egy 1.3 pályázat beadása előtt?	
Egy jó pályázat ismérvei	
PROJEKTPÉLDÁK, AZAZ MÁSOK HOGYAN CSINÁLTÁK?	19
Hangkép Kulturális Egyesület	
Kárpátokért Nemzetközi Környezetvédelmi Közhasznú Egyesület	
Volt Állami Gondozottak Országos Egyesülete	
Úton Ifjúsági-Kulturális Egyesület	
Kulturális Életért Közhasznú Egyesület	
FINANSZÍROZÁSI ÖTLETEK	27
NEMZETI IRODÁK EGYÜTTMŰKÖDÉSE, VALAMINT	28
A MOBILITÁS ÁLTAL NYÚJTOTT TÁMOGATÁS	
EGYÉB ELÉRHETŐ TÁMOGATÁSOK	30
BIBLIOGRÁFIA	32

FIATALOK LENDÜLETBEN PROGRAM

A Fialatok Lendületben Programot az Európai Unió fiatalok számára hozta létre. Célja, hogy a fiatal európaiakat aktív Európa polgári és társadalmi részvételre, szolidaritásra és toleranciára ösztönözze és bevonja őket Európa jövőjének alakításába. A Program elősegíti a fiatalok mobilitását Európa határain belül és azokon kívül is, hozzájárul a nem-formális tanulási lehetőségek bővítéséhez, valamint a kultúrák közötti párbeszédhez. Emellett bátorítja valamennyi fiatal bevonását és foglalkoztatását iskolázottságtól, szociális és kulturális háttértől függetlenül, hiszen a Fialatok Lendületben Program mindenkié!

A Fialatok Lendületben Program főbb célkitűzései:

- a fiatalok aktív polgári részvételének támogatása
- a szolidaritás és tolerancia erősítése
- a kölcsönös megértés elősegítése
- az ifjúsági tevékenységeket támogató rendszerek minőségének és az ifjúsági területen tevékenykedő civil szervezetek lehetőségeinek javítása
- az európai ifjúsági együttműködések előmozdítása

Nem-formális tanulás alatt alapvetően a formális iskolai oktatáson kívül szerzett tapasztalatokat, készségeket és kompetenciákat értjük. Az így szerzett tudás hozzájárul a fiatalok személyes fejlődéséhez, az aktív polgári részvétel elsajátításához, és nem utolsósorban a munkaerőpiaci lehetőségek javításához is.

MI AZ IFJÚSÁGI DEMOKRÁCIAPROJEKT?

Az alprogram előzményei

Az alprogram a Fialatok Lendületben Program előzményeinek számító Fialatok Európáért, illetve Ifjúság programokban még nem szerepelt. A fiatalok részvétele ugyanakkor már régóta az európai ifjúságpolitika része, melyet a következő módokon kívánnak támogatni:

1. Horizontális prioritásként jelenik meg a különböző intézkedések során a nem-formális tanulás, a tapasztalati tanulás, a bevonás.
2. Pedagógiai elvként, a módszertan ill. a részvételt elősegítő gyakorlatok terén.
3. Politikai prioritásként, a téma tartalmi tárgyalásának útján, illetve a demokratikus életben való részvétel ösztönzése formájában.

Ennek kapcsán a Fialatok Lendületben Program tervezésekor új prioritásként lett megfogalmazva a fiatalok részvétele és az európai polgárság témája.

Az Ifjúsági demokráciaprojektek konkrét előzményeként 2003–2004-ben volt lehetőség egy felhívás kapcsán az ifjúsági részvételt ösztönző, hosszútávú (24 hónap időtartamú) kísérleti projektek megvalósítására.

Ezt követően jött létre az 1.3 alprogram, azzal a céllal, hogy olyan európai szintű együttműködés által kifejlesztett ifjúsági demokráciaprojektek kerüljenek megvalósításra, melyek lehetővé teszik a helyi, regionális, országos és nemzetközi szintű projektekben és tevékenységekben kölcsönzött gondolatok, tapasztalatok és módszerek összegzését európai szinten, hogy a fiatalok (társadalmi) részvétele mind nagyobb mértékű legyen.

Fialatok és a demokrácia – hogyan kapcsolódhatnak össze?

Az alprogram a fiatalok demokratikus életben való részvételét támogatja helyi, regionális és országos, illetve nemzetközi szinten. Lehetővé teszi a fiatalok számára, hogy a demokratikus folyamatokról tanuljanak, aktív polgárokká váljanak helyi közösségükben és/vagy európai szinten, megtanulják hallatni saját hangjukat.

Milyen típusú projektötleteket bonthatunk ki ebből?

A fiatalok demokratikus életben való részvételének támogatását nagyon széles körben értelmezhetjük: például kompetenciák fejlesztése, ami lehet ismeretátadás, készségfejlesztés, szemléletformálás is. Az **ismeretek** vonatkozhatnak a képviseleti demokrácia működésére általánosságban,

vagy például a helyi önkormányzat munkájának megismerésére, amit kiegészíthet nyilvános önkormányzati testületi üléseken való részvétel, vagy egy szimuláció – ez utóbbi nyilván már készségeket is fejleszt (lásd a Hang-Kép Egyesület hasonló jellegű projektjét a Projektpéldák fejezetben). De átadhatunk ismereteket a fiatalok közéletben való részvételének különböző lehetőségeiről és formáiról is. Ehhez ajánljuk a *Fiatalok társadalmi részvétele* c. magyar és a *Youth (-work) and social participation. Elements for a practical theory* c. angol nyelvű kiadványt, hazai és külföldi jó gyakorlatokat.

A **készségfejlesztés** vonatkozhat mindazokra a készségekre, melyek egy közösségben való demokratikus részvételhez szükségesek: ilyen az empátia, az önérvényesítés, a problémamegoldás vagy a konfliktusok „nyertes-nyertes” típusú megoldásának képessége. Továbbá a proaktív szemlélet, a tudatosság, a nyitottság illetve annak felismerése, hogy bár mindannyian különbözőek vagyunk, mégis – emberi lényegünkben – egyformák. Ha készségfejlesztés, **szemléletformálás** a célunk, akkor célszerű legalább egy olyan tevékenységet beiktatnunk projektünkbe, ahol egy tréning során tapasztalt ifjúságsegítők, képzők vezetésével mindez megtörténhet (példa erre a Kárpátokért Egyesület projektje, melynek különlegessége, hogy mindezt off- és online környezetben valósítja meg).

Kiindulási pont lehet:

- A fiatalok egy csoportja, akikkel együtt dolgozunk – projektünket felépíthetjük az alapján, amit a fiatalok körében a közéletben való részvétel, a demokráciához való viszony, illetve a részvételhez szükséges készségek kapcsán látunk (mint a Volt Állami Gondozottak Országos Egyesületének projektjében).
- Természetesen adódó (de nem kizárólagos) célcsoportjai az 1.3 projekteknek a diákönkormányzatok (DÖK), illetve a települési, településrészi gyermek- és ifjúsági önkormányzatok (GYIÖK).
- A helyi közösségben tapasztalt, fiatalokat érintő problémákból is kiindulhatunk, ha szeretnénk fiatalokat mozgósítani a problémák feltárása és megoldási javaslatok kidolgozása érdekében (ilyen az Úton Egyesület projektje, mely mindezt a környezetvédelmi problémák kontextusában valósította meg).

A modern demokrácia egyenlő méltóságú emberek közössége, ahol a polgárok közös dolgaikat szabad és nyilvános vitában döntenek el. Ifjúsági demokrácia projektünk során éppen ezért támogathatjuk a fiatalokat abban, hogy megtanulják kritikusan elemezni az aktuális politikai vagy társadalmi kérdése-

ket, és véleményüket a politikai pártok, illetve a média által sugallt értékítélettől függetlenül, más – pl. emberi jogi – alapon tudják megfogalmazni, hogy valódi problémákra demokratikus válaszok születhessenek.

A fiatalok javaslatait a döntéshozóknak is eljuttathatjuk egy konzultáció keretében, ahol a fiatalok feltehetik kérdéseiket és elmondhatják javaslataikat (a Kulturális Életért Egyesület például vitafórumokat szervezett, ahol a fiatalok a döntéshozókkal együtt vitatták meg az érintett települések ifjúságpolitikai koncepcióját).

A döntéshozókkal való konzultáció nem feltétlenül kell, hogy része legyen projektnek, azonban – a nem-formális tanulás és az alprogram elveinek megfelelően – valamilyen formában kell, hogy biztosítsuk, hogy a projekt eredményeként a fiatalok ne csak tanuljanak a demokráciáról/részvételről, de a gyakorlatban is megélhessék, milyen az, amikor befolyást gyakorolnak a történésekre.

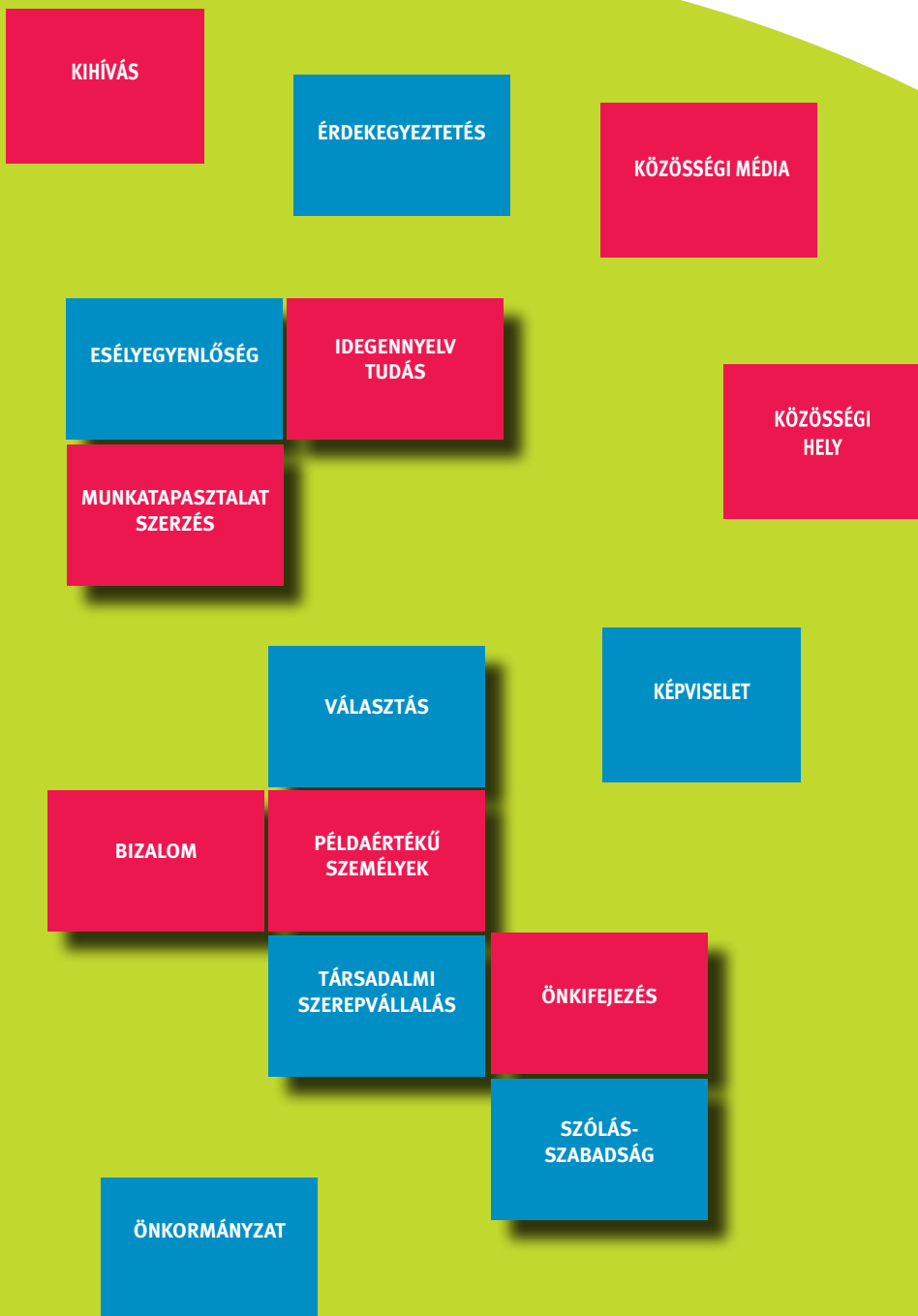
Már megvalósított projektpéldák is inspirálóak lehetnek. Külföldi példák a Mobilitás honlapjáról letölthető segédanyagban is találhatóak, vagy végezhetünk kreatív tervezést is.

Ötlet kreatív tervezéshez:

Két csoportban dolgozunk a fiatalok szükségletei, illetve az őket érdeklő dolgok (pl. önkifejezés, idegen nyelv tanulása, munkatapasztalat, izgalom-kihívás) és a demokráciához kapcsolódó elemek (pl. esélyegyenlőség, szólásszabadság, választás, diktatúra, vének tanácsa, társadalmi szerepvállalás, anarchia) összegyűjtésén.

Egy-egy elemet A5 méretű színes papírra (külön színnel a két csoport szerint) írunk, majd elhelyezzük őket a földön. A csoport feladata az, hogy „dominótechnikával” helyezze egymás mellé azokat az elemeket, amelyek között kapcsolatot tud teremteni. Ezt követi a kapcsolódó ’dominóelemek’ kiválasztása, melyek által meghatározott téma: ez egy projekt alapjául is szolgálhat témaként. A csoporttagok leírják első gondolataikat az adott projekttémával kapcsolatban. Az ötletek további mélyítése például forgószínpad módszerrel végezhető el.

A csoport egy kisebb (belső) és egy nagyobb (külső) körben ül le egymással szemben. Feladatuk az, hogy mondják el formálódó projektötletüket a szemben ülőnek, aki kérdéseivel és visszajelzéseivel segít az ötlet további tisztázásában és kibontásában, majd ugyanez fordítva is megtörténik. A pár perces beszélgetések után (melyek tartalmát érdemes leírni), az egyik körben ülők eggyel arrébb ülnek, és ismét beszélgetnek a velük szemben ülővel. Ezt érdemes legalább 3–4 alkalommal megtenni, majd a tanulságokat összefoglalva leírni a projektkezdemények első, vázlatos megfogalmazását.

Lehetőségek és kihívások

Az Ifjúsági demokráciaprojektek alprogram egyedülálló lehetőséget kínál egy, a helyi szükségletekhez igazodó, több elemből álló projekt megvalósítására. A Fiatalok Lendületben Programban ugyanis ez az alprogram, melyben a projekt során megvalósított tevékenységek kritériumai a legtágabban vannak megfogalmazva így nagy teret enged projektötletünk kreatív kibontásához és megvalósításához. Ez a szabadság ugyanakkor kihívást is jelent a pályázóknak, sokszor nehezen tudják eldönteni, hogy mit kezdjenek vele, illetve, hogy amit kitaláltak, az vajon megfelelő-e.

Nagy segítséget jelenthet az eligazodásban, ha afelől közelítünk, hogy mi nem Ifjúsági demokráciaprojekt. Egy korábbi kiadványunkhoz készítettünk egy összehasonlító táblázatot, mely összeveti azzal a két kategóriával (1.2. Ifjúsági kezdeményezések és 5.1 Ifjúságpolitikai együttműködések), melyekkel tapasztalataink szerint időnként összemoszák a pályázó szervezetek.

KÜLÖNBSEGEK AZ 1.2., 1.3 ÉS 5.1 ALPROGRAMOK KÖZÖTT

		1-2	1-3	5-1
Az alprogram fő jellemzői	Ifjúsági kezdeményezések	Az ifjúsági kezdeményezés lehetőségét ad a fiataloknak ötletek kipróbálása, elősegíti a projektmenedzsmenthez szükséges készségek, képességek megszerzését. Kétségtelen, hogy a közösségen belül vagy a közösséget végzett tevékenységeknek van egy olyan dimenziója is, amely átfedésben van az ifjúsági demokráciaprojektekkel is.	Ifjúsági demokráciaprojektek Az ifjúsági demokráciaprojekt egy ifjúsági kezdeményezés, amely valamilyen módon támogatja a fiatalok részvételét közösségük demokratikus életében, helyi, regionális vagy országos szinten.	Nemzeti ifjúsági találkozók Ez az alprogram sokkal kötöttebb, mint az Ifjúsági demokráciaprojektek. A demokráciaprojektre a nyitottság jellemző, vagyis abban különböző tevékenységek sorozata/kombinációi valósíthatók meg, melyek egymásra épülnek és kapcsolatban vannak egymással. Ezzel szemben az 5-1-es projektek egy találkozóról vagy egy szemináriumról szólnak.
Projekt időtartama		3 – 18 hónap	3 – 18 hónap	3 – 18 hónap
Tevékenység időtartama		nincs meghatározva	nincs meghatározva	nincs meghatározva 1-6 nap
Résztevők életkora		18 – 30 év (15-17 éves fiatalok is, amennyiben áll mellettük egy támogató személy)	13 – 30	15 – 30
Résztevők száma		Legalább 4 résztvevő csoportonként (nemzetközi kezdeményezés esetén minimum két eltérő nemzetiségű csoport van partnerségben, tehát legalább 8 fős csoportnak kell a projektet megvalósítania).	legalább 16 fő	legalább 15 fő legalább 30 fő

KÜLÖNBSEGEK AZ 1.2., 1.3 ÉS 5.1 ALPROGRAMOK KÖZÖTT

		1-2	1-3	5-1
Támogatható projektpartnerek	Ifjúsági kezdeményezések	Nonprofit/társadalmi szervezet	Ifjúsági demokráciaprojektek Nonprofit/társadalmi szervezet Helyi/regionális közintézmény Fiatalok informális csoportja Európai szintű ifjúsági szervezet	Nemzeti ifjúsági találkozók Nonprofit/társadalmi szervezet Helyi/regionális közintézmény Európai szintű ifjúsági szervezet
Projektpartner száma		Nemzeti kezdeményezés esetén egy csoport pályázik, nemzetközi kezdeményezés esetén minimum kettő partner szükséges.	Legalább 2 ország, országonként legalább 2 projektpartner, melyek függetlenek egymástól.	Legalább öt partner különböző programországokból.
Elnyerhető összeg magyarországi szervezés esetén	A tevékenység költségei:	Nemzeti kezdeményezés: max. 4600€ Nemzetközi kezdeményezés: max. 6700€ + személyi segítőhöz kapcsolódó kiadások: max. 850€ (nemzetközi kezdeményezés esetén ezen felül utiköltségre, előkészítő látogatásra is lehet pályázni)	max. 50 000€	max. 50 000€

Figyeljünk arra is, hogy a projekt során megvalósítani tervezett tevékenységünk valójában ne „csak” egy demokrácia témájú képzés vagy szeminárium legyen (4.3 kategória), hanem éljen mindazokkal a hozzáadott lehetőségekkel, melyek az 1.3 kategória lehetőségei és elvárásai. Bár egy képzés is része lehet a projektnek, önmagában ez nem elég: hiszen egy demokrácia-projektnek lehetővé kell tennie a fiatalok számára, hogy kipróbálják, milyen módon befolyásolhatják a valóságot, amelyben élnek, és hogyan tehetik a világot egy jobb helyé. A képzés mellett tehát kellene olyan akciók, melyek lehetőséget adnak minderre – azaz legyen benne egy olyan elem, ahol a résztvevők a tanult és tapasztalt dolgokat a gyakorlatban alkalmazhatják, próbálhatják ki, például döntéshozókkal folytatott konzultáció során.

Bár az ifjúsági demokráciaprojektek többféleképpen lehetnek politikai, közéleti vonatkozásúak, azonban szervezetek közgyűlései/alakuló ülései illetve politikai összejövetelek nem támogathatók ezen a kategórián belül.

Az 1.3 alprogram nagy lehetősége, hogy 3 és 18 hónap közötti időtartamban többféle tevékenységet is megvalósíthatunk és kombinálhatunk. Ez a többi kategóriával szemben nagyobb teret ad arra, hogy a projektet a helyi szinten végzett ifjúsági munkába ágyazzuk, majd ezt egészítsük ki a nemzetközi dimenzióval. Ilyenek például a témát körbejáró műhelybeszélgetések a fiatalokkal, tanulmányi utak/látogatások, ahol jó gyakorlatokat nézünk meg, majd a külföldi partnerekkel közösen egy képzésen egészítjük ki ismereteinket. Ezt pedig döntéshozókkal, demokratikus életben és intézményrendszerben való részvétellel foglalkozó szakértőkkel való konzultáció követheti minden partnerországban.

Az alprogram abban is szabad kezdet ad, hogy a projekt során megvalósított tevékenységek milyen terjedelműek legyenek. Itt azt tartjuk szem előtt, hogy a tevékenység során elérni kívánt célok reálisan megvalósíthatóak legyenek az adott időtartamban. Egy tapasztalt képző, ifjúságsegítő rendelkezik azokkal a kompetenciákkal, melyek segítségével ez megítélhető és fel tudunk építeni egy jó programot. Ha szervezetünkben vagy annak holdudvarában nincs ilyen szakember, a partnerszervezet kiválasztásában lehet ez egy döntő szempont. Lehetőség van arra is, hogy külsőként kérjünk fel valakit, akinek a tiszteletdíja beépíthető a költségvetésbe. Egy ilyen szakember megtalálásában a Mobilitás által fenntartott Nemzeti Ifjúsági Információs és Dokumentációs Adattár (NIIDA) vagy az Eurodesk hálózat segíthet. A NIIDA adatbázisa böngészhető a Mobilitás honlapján: itt meghatározhatjuk azt, hogy milyen témában, milyen munkanyelven, milyen típusú szakértőt szeretnénk találni.

HOGYAN PÁLYÁZZUNK?

FORMAI KÖVETELMÉNYEK, AVAGY MIRE FIGYELJÜNK ODA EGY 1.3 PÁLYÁZAT BEADÁSA ELŐTT?

A projekt időtartama 3–18 hónap között lehet.

A pályázó és a partnerszervezet(ek) jogi státusza lehet:

- nonprofit/társadalmi szervezet
- helyi, regionális közintézmény
- európai szintű ifjúsági szervezet
- fiatalok informális csoportja.

A jogi státuszon kívül fontos, hogy az alprogramnak megfelelő számú partnerszervezetet kell bevonnunk a projekt megvalósításába. Ebben különleges ez a pályázati kategória, ugyanis ez országonként két-két partnerszervezetet jelent, akik nem függhetnek egymástól sem döntéshozatali, sem működési vagy pénzügyi szempontból. Ez nem jelenti azt, hogy nem lehetnek egymás társult vagy együttműködő partnerei. Külföldi partnerszervezeteink a Fiatalok Lendületben Program programországaiiban kell, hogy tevékenykedjenek. Ezen országok listáját a Pályázati útmutató A. részének 5. fejezetében találjuk meg (a Pályázati útmutató letölthető a www.mobilitas.hu/flp oldalról). A projekt szempontjából hasznos lehet, ha a partnerek különböző jogi státusszal bírnak, azaz pl. egyesület működik együtt a helyi önkormányzattal. Amennyiben a pályázó informális csoport¹, a csoport egyik tagja a projektért felelős személy, a csoport nevében jogi felelősséget kell vállalnia a projektért, aláírva a támogatási szerződést. Ezen kívül szükség van egy befogadó szervezetre is, melynek bankszámlájára beérkezhet a támogatási összeg.

Résztvevőként legalább 16 fiatalot kell bevonni, a résztvevők nemzetek és nemek szerinti egyensúlyára figyelve. A résztvevők életkor szerint 13 és 30 év közötti fiatalok lehetnek, akik a programországok valamelyikében bejelentett lakhellyel rendelkeznek.

Amennyiben a projekt döntéshozók vagy a demokratikus életben és intézményrendszerben való részvétellel foglalkozó szakértők bevonását igényli, ők életkortól és földrajzi szempontoktól függetlenül meghívhatók a projektbe, azonban az ő költségeik nem finanszírozhatók a pályázat terhére (ez nem vonatkozik a projektben dolgozó ifjúságsegítőkre, trénerekre).

¹ Az informális csoport fiatalok olyan csoportja, amely nem rendelkezik jogi személyiséggel a vonatkozó, nemzeti szinten érvényes törvények szerint.

A pályázat beadására évi három határidő van:

- február 1. (a projekt május 1–október 31. között kezdhető meg)
 - május 1. (a projekt augusztus 1–január 31. között kezdhető meg)
 - október 1. (a projekt január 1–június 30. között kezdhető meg)
- Az elkészített pályázatot két úton, elektronikusan és postán kell beadni.

Elektronikusan beküldendő dokumentumok:

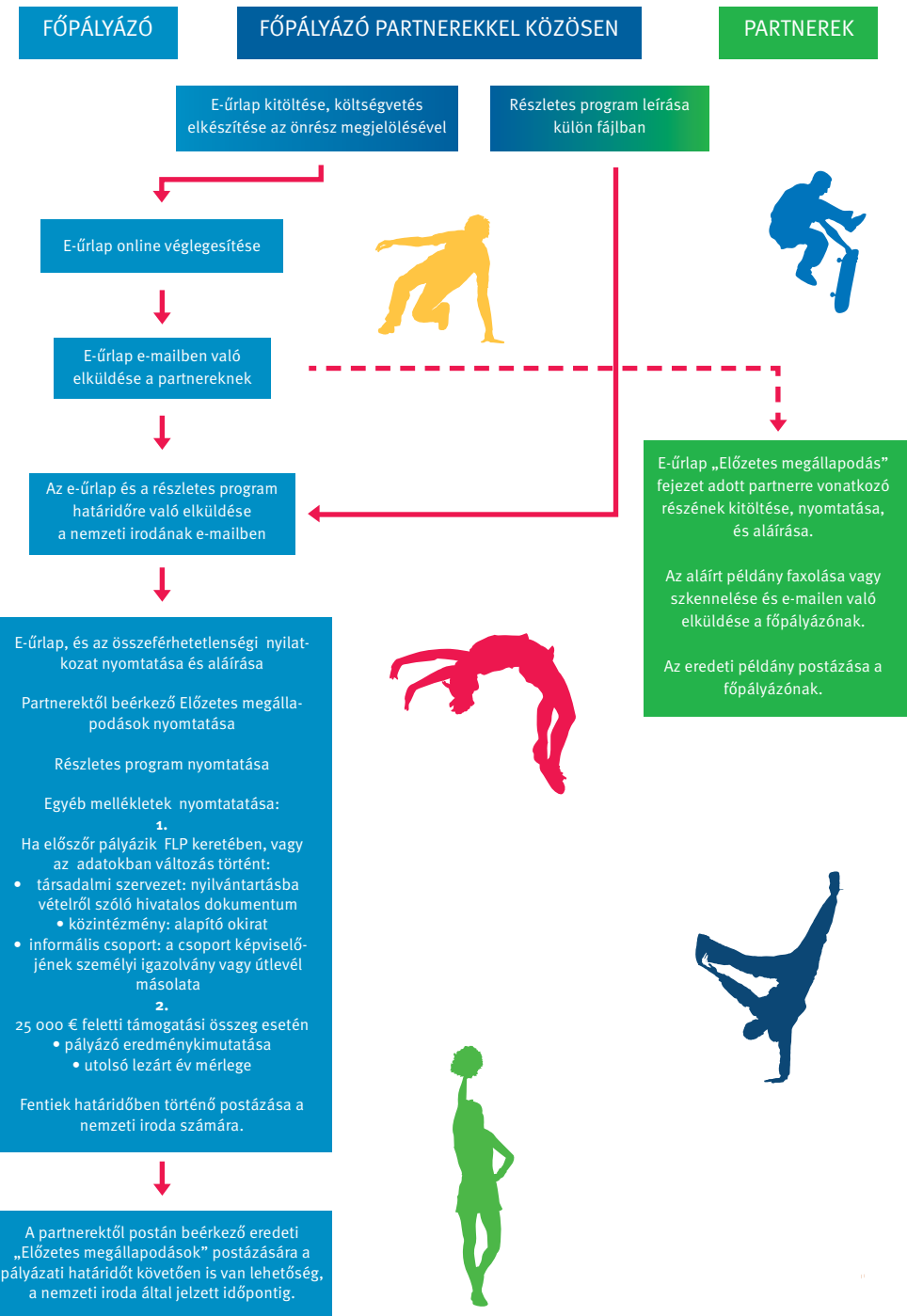
- A pályázatot 2011. novembere óta e-úrlapon kell beadni (ez letölthető a www.mobilitas.hu/flp oldalról). A pályázati űrlapot mentsük le, hiánytalanul töltsük ki, és időben véglegesítsük. Figyeljünk arra, hogy az igényelt támogatási összeget euróban adjuk meg, és a banki adatok részt is töltsük ki (H. rész). A költségvetésnél – bár az űrlap erre külön nem hívja fel a figyelmünket – mindenképpen jelezzük, hogy mely tételekből áll össze a projekt önrésze.
- A véglegesített pályázatot pdf formátumban a részletes ütemtervvel együtt e-mailen is be kell küldeni.

Postán beküldendő anyagok:

- véglegesített, kinyomtatott, aláírt e-űrlap;
- részletes ütemterv;
- az együttműködési nyilatkozatok partnerek által aláírt példánya;
- összeférhetlenségi nyilatkozat (ez letölthető a www.mobilitas.hu/flp oldalról);
- első pályázóként a szervezet nyilvántartásba vételéről szóló hivatalos dokumentum vagy az alapító okirat, informális csoport esetében a csoport képviselőjének személyi igazolványa vagy útlevél másolata.

A partneri nyilatkozatokat eredeti formában vagy másolva kell csatolnunk. Célszerű a partnereket megkérni arra, hogy amikor megkapták a véglegesített űrlapot és kinyomtatták a partneri nyilatkozatot, ezt aláírva szkenneljék vagy faxolják el a pályázó szervezetnek, majd adják postára. Ha a nyilatkozatokat másolatban mellékeljük, a Nemzeti Iroda által meghatározott határidőig be kell, hogy érkezzenek az eredeti nyilatkozatok.

Amennyiben a pályázat költségvetése meghaladja a 25 000 eurót, be kell nyújtani a szervezet eredmény-kimutatását, és az utolsó lezárt pénzügyi év mérlegét is.

EGY JÓ PÁLYÁZAT ISMÉRVEI

Milyen tartalmi elemeket kell tartalmaznia a pályázatnak, és milyen viszonyban kell lenniük egymással ahhoz, hogy jó színvonalú legyen pályázatunk? Néhány tanács talán triviálisnak fog hangzani, azonban az elmúlt években többször találkoztunk olyan pályázatokkal, ahol ezek a szempontok nem érvényesültek és emiatt kapott alacsonyabb értékelést egy alapvetően jó projektötlet. Általános tanácsként egyrészt a Pályázati útmutató Ifjúsági demokráciaprojektek alprogramra vonatkozó részének ismeretét szeretnénk kiemelni, másrészt pedig azt, hogy a pályázati űrlap egyes rubrikáinál található kérdések mindegyikére válaszoljunk.

Tartalmi szempontból miből is áll egy pályázat?

1. a projekt által elérni kívánt célok
2. a projektfolyamat és a tevékenység(ek) leírása
3. a részletes programterv
4. költségvetés

1. A projekt által elérni kívánt célokat a Fiatalok Lendületben Program célkitűzéseivel és prioritásaival, valamint az alprogram céljaival összhangban kell megfogalmazni. A Program célkitűzései és prioritásai közül csak azokat jelöljük be, amelyek tényleg megvalósításra kerülnek majd. A pályázat értékelésekor ugyanis negatív megítélés alá esik az, ha a bejelölt célok és prioritások elérését nem támasztják alá a szöveges leírásban és a részletes programban megfogalmazottak. Természetesen nem minden célhoz lehet konkrét tevékenységet vagy módszert rendelni, hiszen egy-egy megközelítési mód, szemlélet, amit a fiatalokkal való munkánkban alkalmazunk, horizontálisan jellemezheti projektünket – mégis, ahol lehetséges, törekedjünk rá, hiszen a pályázat értékelői a konkrétumok alapján tudnak dönteni.

Fontos, hogy a nem-formális tanulás alapelveinek és gyakorlatának érvényesülnie kell a projekt teljes időtartama alatt. Ez a fiatalok önkéntességén és kezdeményezésén alapuló, résztvevő-központú pedagógiai megközelítést jelent a projekt minden szakaszában, az előkészítéstől az értékelésig, utánkövetésig. Tehát a fiatalokat minden szakaszban aktív, együttműködő szerepben vonjuk be, és ne egy passzív, befogadó szerepre korlátozzuk „részvételüket”.

A pályázat értékelésekor az alprogram céljainak teljesülését vizsgálják, melyet az alábbi témák keretében kell megvalósulni:

- a fiatalok részvétele a képviseleti demokrácia mechanizmusában; vagy

- lehetőségek a fiatalok számára, hogy megismerjék a képviseleti demokrácia és az aktív polgári részvétel elméletét és megtapasztalják gyakorlatát; vagy
- a fiatalok és a különböző (helyi, regionális, országos és nemzetközi) szinteken felelős döntéshozók közötti párbeszéd elősegítése; vagy
- a fentiek bármilyen kombinációja.

A pályázatnak részletes információt kell tartalmaznia arról, hogy mindez hogyan, milyen formában fog megtörténni, pl. kik azok a döntéshozók, akiket meghívunk, mi történik azokon az alkalmakon, amikor a fiatalok a döntéshozókkal találkoztak, miről és hogyan fognak konzultálni, illetve hogyan készítik ezt elő (a tartalom szintjén és/vagy a konzultációhoz szükséges készségek fejlesztése szempontjából).

2. A projektfolyamat leírása kapcsán az a tapasztalatunk, hogy míg a projekt előkészítése általában kellő hangsúlyt kap a pályázatokban, az értékelés sokkal kevésbé. Holott a menetközbeni értékelő alkalmak beiktatása lehet az egyik jelentős elem, ami elősegíti azt, hogy a projekt valóban résztvevő-központú, a résztvevők igényeihez, tanulási szükségleteihez igazított legyen. Ezt csak a fiatalok bevonásával tudjuk elérni, ha nemcsak a tevékenység, de a projekt egésze során rendszeresen biztosítjuk azt, hogy visszajelzéseiket megfogalmazhassák. Mind a menetközbeni, mind a tevékenységet illetve magát a projektet záró értékelés módszereit, illetve az eredmények alkalmazásának, feldolgozásának módját célszerű leírni. Az értékelés folyamatának kidolgozásához nyújt segítséget az egyelőre csak angol nyelven elérhető *T-Kit on Educational Evaluation in Youth Field* c. kiadvány.

A másik fontos része a pályázatnak a csatolt program. Ez a tevékenység részletes programjára vonatkozik és nem a projekt ütemtervére! Természetesen az ütemterv is részét képezheti ennek a dokumentumnak, de ha csak ebből áll, az nem megfelelő. Tevékenység alatt az(oka)t az alkalma(kat értjük, amikor személyes találkozás keretében (szemináriumok, képzések, workshopok, stb.) történik az a típusú fejlesztő tevékenység, mely az alprogram céljainak megvalósulását elősegíti.

Az Ifjúsági demokráciaprojektek sajátossága, hogy nincs meghatározva az, hogy ezek a személyes találkozások milyen formában, milyen időtartamban, milyen gyakorisággal, milyen résztvevői létszámmal kerüljenek megrendezésre. Az azonban nagyon fontos, hogy az adott tevékenység megrendezésével elérni kívánt célok (pl. fiatalok felkészítése a döntéshozókkal való találkozásra, vagy fiatalok demokratikus együttéléshez szükséges készségeinek fejlesztése) és a tevékenység időtartama, a tartalmi elemek és az alkalmazott módszerek összhangban legyenek.

3. A részletes program formátuma nincs meghatározva. Alapvetően két típusal találkozunk. Az egyik típus az, amikor a pályázó szöveges leírásban ismerteti a program naponkénti lebontását. A másik változatban egy táblázatban röviden összefoglalja a tevékenység programját, majd ezt egyszerűen leírásban bontja ki. Ennek előnye, hogy a táblázat áttekinthetőséget ad a program ívéről, arról, hogy mennyire illeszkednek egymáshoz az egyes programelemek, majd a szöveges leírás tartalmazza a részleteket.

Bármelyik formát is választjuk, fontos, hogy a szöveges leírás a napi programot kellő mélységben ismertesse. Itt érdemes a délelőtti/délutáni/esti programot lebontani az azokon belül található különálló (általában másfél-két órás) blokkok szintjéig.

A módszereket elég vázlatosan leírni (nem szükséges részletesen leírni pl. azt, hogy egy szerepjátékban milyen szerepek vannak, ezek milyen instrukciót kapnak). Az alkalmazott módszereken kívül egy-egy blokk célját, lépéseit és a várt kimenetet is írjuk le. Ez az egyik információ ugyanis, ami a projekt céljainak megvalósulását alátámasztja, valamint azt is, hogy a pályázó szervezet rendelkezik a megvalósításhoz szükséges kompetenciákkal.

4. A költségvetésben érdemes minél részletesebben kifejteni az egyes tételeket, hiszen így egy tétel nagyságának realitása könnyebben megítélhető, mint egy nagyobb összegé, mely nincs további információkkal alátámasztva. Ha valamilyen speciálisnak mondható (ugyanakkor az útmutató szerint támogatható) nagyobb tétel szerepel költségvetésben, akkor annak szerepére, indokoltságára a szöveges részben mindenképpen ki kell térni.

Végül: a pályázat tartalma legyen komplex és ne a nyelvezete!

Egy egyszerűen fogalmazott pályázattal, ahol a mit és miért kérdésekre válaszoló szöveges részek és konkrét cselekvéseket kifejtő részletes program (hogyan) harmonizálnak egymással, segítjük a pályázatot szakértőit abban, hogy külső szemmel olvasva is értsék és átlássák, hogy mit akarunk csinálni, hogyan fog kinézni a projektünk.

PROJEKTPÉLDÁK, AZAZ MÁSOK HOGYAN CSINÁLTÁK?

Az alábbi nyertes 1.3. projektek kapcsán a szervezetek képviselői arra is választ adnak, hogy mi motiválta őket Ifjúsági demokráciaprojekt megvalósítására, milyen kihívásokkal és problémákkal találkoztak ennek során, illetve a leszárt tapasztalatok alapján mit tanácsolnának a jövőbeni pályázóknak.

HANG-KÉP KULTURÁLIS EGYESÜLET

Vox luventutis (Az Ifjúság Hangja)

A Vox luventutis (Az Ifjúság Hangja) egy 14 hónapos programsorozat volt, célja a közéleti elköteleződés és az aktív részvétel erősítése, a társadalmi tudatosság növelése és a véleményformálás erősítése volt a fiatalok körében. A projekt 4 szervezet (Debrecen, Magyarország és Oradea, Románia) együttműködésében valósult meg. A projektben résztvevő 20 fiatal különböző szemináriumok során, nem-formális tanulási módszerek segítségével dolgozott fel olyan kérdéseket, mint az önkormányzatok szerepe, az ifjúsági érdekérvényesítés, a média hatása a fogyasztási szokásokra vagy a médiatudatosság és a fiatalok hangjának színterei. A szemináriumok során számtalan döntéshozóval, közéleti személyiséggel, tanácsadóval készítették interjúkat, beszélgetéseket, az eredményeket pedig saját csatornáikon keresztül osztották meg másokkal. A fiatalok egy táborban fejlesztették demokratikus érdekérvényesítési képességeiket, és készültek fel egy ifjúsági fesztiválra, ahol egy Demokrácia Sátorral töltötték meg játékos gyakorlatokkal a kortársaik bevonása és tájékoztatása érdekében. Az érdeklődő fiatalok egy „Morális Önkielégülésbe” is bekapcsolódhattak, ahol bátran elmondhatták véleményüket, kortársaik pedig szavaztak, mennyire értenek egyet a hallottakkal. A fesztiválon mintegy 500 fiatalot vontak be a programokba.

Mi motiválta szervezeteteket arra, hogy ebben a kategóriában pályázzatok?

Alapvetően nem terveztük, hogy ebben a kategóriában pályázzunk. Partnereinkkel közösen volt egy projektötletünk, ami egy helyi problémára próbált meg reagálni, és ekkor néztünk utána, hogy milyen forrásból tudnánk ezt megvalósítani. Korábban ismertük ezt az alprogramot, de a viszonylag magas önerő miatt nem is terveztünk ebben projektet. Amikor azonban láttuk, hogy a projektötlet ennyire beleillik, ekkor a partnerekkel egyeztetettük a vállalható önerő mértékét és közös döntés volt, hogy pályázatot nyújtottunk be.

Mi jelentett kihívást, problémát a projekt tervezése során, és ezt hogyan oldottátok meg?

Mindegyik partnerrel volt már közös munkánk, így könnyen tudtunk együtt dolgozni. Eleinte tartottunk attól, hogy nehezebb lesz résztvevőket toborozni a programokhoz, de éppen ellenkezőleg, a fiatalok nagyon nyitottak és érdeklődőek voltak. Nemcsak a projektben közvetlenül résztvevőket vonzotta a projekt, de nagy számban érdeklődtek az egyes projekteseményeken is a fiatalok. A legnagyobb problémát az önerő előteremtésén túl az utófinanszírozott 30% megelőlegezése jelentette.

Milyen jó tanácsot adnátok azoknak, akik fontolgatják Ifjúsági demokráciaprojekt megvalósítását?

Csak akkor pályázzunk, ha valóban olyan célunk van, amit minden partner a magának érez, mert akkor az önerőt is könnyebb összeaknálni. Szerencsés, ha ismerjük a partnerszervezeteket, dolgoztunk már együtt, nem ez az első projekt, amiben együttműködünk. Érdemes a helyi fiatalokból álló csoportokkal már a tervezéskor leülni és közösen ötletelni azon, hogyan is lehet az adott témát, projektet a fiatalok (saját maguk és kortársaik) számára könnyen érthetővé, vonzóvá, figyelemfelkeltővé tenni.

KÁRPÁTOKÉRT NEMZETKÖZI KÖRNYEZETVÉDELMI KÖZHASZNÚ EGYESÜLET

Fenntartható életmód és működő közösségek kialakítása az Európai Unióban

Ez a rendhagyó ifjúsági projekt nem a szokásos módon közelíti meg a képviselői demokrácia fogalmát. Az együttműködő partnerek azonos ökorégióból kerültek kiválasztásra, két szervezet Magyarországról a szatmár–beregi térségből, két szervezet pedig a romániai Szatmárnémetiből. 45 vállalkozó kedvű fiatal vesz részt a programban, amely során kulcskompetenciáik fejlődnek és megtanulnak egy általuk létrehozott közösség aktív tagjaként a fenntartható fejlődés jegyében egyenrangú partnerként együttműködni.

A projekt alapeleme egy működő ifjúsági közösség létrehozása, melynek eszköze egy honlap segítségével létrehozandó önműködő ökotelepülés, egy ún. virtuális fenntartható falu. A település lakóit ők maguk személyesítik meg, és élik mindennapi életüket, végzik a feladataikat, döntéshelyzetbe kerülnek, együttműködnek, tárgyalnak, gazdálkodnak, felelősséget vállalnak, mindezt védett környezetben. A virtuális környezeten kívül személyesen is találkoznak több alkalommal, ahol csoportos nemformális tanulási módszerek nyújtanak lehetőséget a fejlődésre, toleranciára, a sokszínűség elfogadására, együttműködésre ösztönözve őket. Fontos szempont volt a fiatalok bevonásánál, hogy legyenek köztük szellemi pályára készülők, és olyanok is, akik az iskola befejeztével fizikai munkát végeznek majd. A résztvevők jelentős része hátrányos helyzetű fiatal. Ez a sokszínűség még izgalmasabbá teszi a projektet.

Mi motiválta szervezeteteket arra, hogy ebben a kategóriában pályázzatok?

Pályázataink többsége határon átnyúló ifjúsági kezdeményezésen alapuló projekt, ezért az 1.3-as kiírás tökéletesen illeszkedik a profilunkba és lehetőséget biztosít terveink megvalósítására.

Mi jelentett kihívást, problémát a projekt tervezése során, és ezt hogyan oldottátok meg?

Projektünk innovatív részét képezi egy interaktív webes felület, amin a személyes találkozók között a fiatalok tartják a kapcsolatot, működtetik a településüket. Ennek a felületnek a megtervezése az összetettsége miatt sok munkát igényelt. Kooperatív teammunkában dolgoztunk, így a tapasztalatok is összehadódtak.

Milyen jó tanácsot adnátok azoknak, akik fontolgatják Ifjúsági demokrácia-projekt megvalósítását?

A szervezet gazdaságilag legyen stabil, hiszen az önrész előteremtése is feladat. Érdeemes olyan partnerrel pályázni, akivel már korábban is volt közös sikeres projekt és megvan a jó munkakapcsolat. Alaposan, minden apró részletre, lehetőségeikre kiterjedően tervezzék meg a projektet, hogy a lehető legkevesebb meglepetés érje őket. A pályázat elbírálásától a projekt kezdetéig hagyjanak néhány hónapot, ha a szerződés birtokában szeretnék elkezdni a lebonyolítást. Fontos, hogy a kiírásnak megfelelően demokráciás legyen az ötlet és a tartalom, ne erőltessünk rá teljesen más témára ilyen tartalmat, csak azért, hogy a kiírásnak megfeleljünk.

VOLT ÁLLAMI GONDOZOTTAK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

A Lehet, hogy nem résztvevőnek született, de még lehetsz az című projekt két ország fiataljainak találkozóit foglalta magában.

A projekt két ország fiataljainak találkozóit foglalta magában. A programban 15 és 20 év közötti magyar és román fiatalok vettek részt, mindkét országból 15 fő. A fiatalokat mindkét országból 3-3 csoportvezető kísérte. A projekt időtartama 9 hónap. Mindkét országban (Tiszadobon és Eselnitában) nemzetközi találkozók kerültek megrendezésre. A találkozók előtt a fiatalok műhelymunka keretében készültek fel az adott találkozó témájából.

A projekt célja az volt, hogy a résztvevők felfedezzék és összehasonlítsák a demokratikus folyamatokat Románia és Magyarország kapcsán, ezzel elősegítve a döntéshozási folyamatok jobb megértését. Kiemelten jó kapcsolat létrehozására törekedtek az összes résztvevő fiatal és a két fogadó település lakosai, intézményei, önkormányzati rendszere és civil szervezetei között. A projekt arra motiválta a fiatalokat, hogy aktív részesei legyenek az európai demokráciának. Módszertanilag az interkulturális tanulás, a tapasztalati ta-

nulás álltak a központban. A résztvevők nemzeti estek keretében mutatták be országuk és térségük kultúráját. Kiemelt hangsúlyt kapott a demokrácia kérdésein túl a roma kultúra megismerése, illetve az identitás megélése.

Mi motiválta szervezeteket arra, hogy ebben a kategóriában pályázzatok?

A projektet egy román partnerrel együtt valósítottuk meg. A kapcsolat, ami ehhez a projekthez vezetett 2010 novemberében egy lettországi 1.3-as nemzetközi képzés során alakult ki, ahol mind a két partnerszervezet képviseltette magát. A magyarországi szervezet fiataljainak nagy része a gyermekvédelmi rendszerben él, és úgy gondolják, hogy a világtól mindent meg kell kapniuk anélkül, hogy kérnének, illetve hogy tennének bármit. Romániában pedig jellemző, hogy a kormány kezdeményezéseket indít vidéki gyerekek, illetve románok számára, mint hátrányos helyzetű csoportoknak, de nem vonják be őket semmibe, hogy nekik is tenni kelljen valamit. És ez nem csak a fiatalokra, hanem a felnőttekre is igaz. Ez a közös probléma indította arra a szervezeteket, hogy belevágjanak ebbe a projektbe, és aktivizáljuk a fiataljainkat.

Mi jelentett kihívást, problémát a projekt tervezése során, és ezt hogyan oldottátok meg?

A megfelelő fiatalok kiválasztása, akik végig aktívan részt vesznek a projektben. A programokat úgy kellett összeállítani, hogy a projekt során végig motiváltak legyenek a fiatalok. A probléma kezelésében nagyon fontos szerepet kap az is, hogy egy megfelelő trénerrel, szakembert találjunk, aki képes a fiatalokat motiválni, és aktivizálni, de ugyanakkor partnerként tudja kezelni őket, és megadja nekik a szükséges szabadságot, hogy a projekt során meg tudják valósítani a saját ötleteiket.

A tervezés során fontos szempont a találkozók időpontja, amit úgy kellett meghatározni, hogy a két találkozó között és előtt elég idő legyen a fiatalok megfelelő felkészítésére, ugyanakkor iskola időben ne kösse le annyira a fiatalokat, hogy ez esetleg a tanulás rovására menjen.

Milyen jó tanácsot adnátok azoknak, akik fontolgatják Ifjúsági demokrácia-projekt megvalósítását?

Ha lehetséges, és ők is partnerek ebben, mindenképp kapcsoljátok be a helyi döntéshozatalt, az önkormányzatot. A száraz előadások helyett a tapasztalati tanulás az, ami tényleg képes lehet közel hozni ezeket a dolgokat a fiatalokhoz, ahol ők maguk tapasztalhatják meg, milyen is a demokrácia felépítése, és hogyan működik helyi szinten. Ez jó lehetőség, hogy a fiatalok kapcsolatokat kiépítve a jövőben is aktívabban bekapcsolódjanak a településük életébe.

A másik, amit tanácsolnánk, hogy bízzunk meg a fiatalok képességeiben, és vonjuk be őket a projekt minél több részébe. Nagyon érdekes új ötletekkel állhatnak elő, ami a projekt hasznára válik, és eközben ők maguk is sokat fejlődnek.

A Nyílt lapokkal projekt bizonyítja, hogy a fiatalok a döntéshozókkal együttműködve, egymás városának ifjúságpolitikáját megismerve képesek olyan horderejű felfedezéseket tenni, példákat létrehozni, melyek nagyban megváltoztathatják a fiatalság és az állami szervezetek kommunikációját. A projekt célja a fiatalok és a döntéshozók közötti párbeszéd közvetlenné tétel volt. A fiatalok egyrészt megismerhették az önkormányzatok munkáját, az önkormányzati képviselők, polgármesterek pedig a fiatalok mindennapjaiba, problémáiba nyerhettek bepillantást.

A projektben résztvevő négy városban – Nyíregyházán, Pécsváradon, Nagybányán és Csíkszeredán – a résztvevők megismerkedtek az egyes városok ifjúsági életével, vitafórumot rendeztek a település ifjúsági koncepciójáról, valamint megismertették a városvezetőket a Strukturált Párbeszéd programmal, megvitatták annak eredményeit, bemutatták saját városuk jó példáit, összegezték tapasztalataikat és javaslataikat, valamint megismertették a Fiatalok Lendületben Programot.

A másfél éves időtartam alatt Magyarország és Románia fent említett városaiából 24 résztvevő vállalt szerepet a projektben. Minden város négy-négy találkozó és vitafórumot szervezett a helyi prioritásokat és a strukturált párbeszéd program fő témáit figyelembe véve. A projekt eseményeiről rádióműsor, fotó- és videofelvétel készült.

Mi motiválta szervezeteket arra, hogy ebben a kategóriában pályázzatok?

Szervezetünk aktív működése óta prioritásként kezeli a demokrácia vívmányainak terjesztését nem-formális úton. Ugyanígy lényegesnek tartjuk, hogy minél többen próbáljanak gondolkodni a másik fejével, hiszen ezzel érthetjük meg jól a világ működését. Ezért arra gondoltunk, hogy mivel szintén prioritás nálunk a nemzetközi kapcsolatok elmélyítése, 4 város mutassa meg önmagát, hogyan gondolkoznak az ifjúságról az adott város döntéshozói, milyen eredményeket értek el a városok az ifjúságügy területén, induljon el egy párbeszéd a városok között.

Mi jelentett kihívást, problémát a projekt tervezése során, és ezt hogyan oldottátok meg?

Kihívás a projekt kapcsán az volt, hogy konstruktív és strukturált párbeszédet kellett folytatni a döntéshozókkal, akik azért még mindig úgy tekintenek az ifjúságra mint problémaforrásra és nem mint erőforrásra. Folyamatosan kellett egyeztetni az adott város vezetőivel, döntéshozóival, így nehézséget okozott a szervezés, hiszen a szállás, utazás miatt a szervezést már jó előre meg kellett oldani, viszont a döntéshozóknál értelemszerűen bármikor borulhat a napi program egy-egy nagyobb esemény miatt.

Milyen jó tanácsot adnátok azoknak, akik fontolgatják Ifjúságdemokrácia projekt megvalósítását?

Mindenképpen érdemes demokrácia-projektbe belevágni, mert például a mi projektünkben kiindulva olyan párbeszéd indult el egyrészt a városok között, másrészt a döntéshozók és a szervezeti képviselők, valamint az ifjúság között, amit egyébként nem lehetett volna közvetlenül megszervezni.

„ÚTON” IFJÚSÁGI-KULTURÁLIS EGYESÜLET

Green Revolution/Zöld forradalom

Környezeti problémák a Kárpát-medencében

A program egyszerre három helyszínen futott, Debrecen mellett a szlovákiai Velký Mederén és Filakovón is zajlott.

A konkrét témát a Kárpát-medence környezetvédelmi értékei és a fiatalok környezeti nevelése szolgáltatta. A demokráciaprojekt országonként 2-2 szervezet fiataljainak bevonásával valósult meg, szervezetenként 4-4, összesen 16 fővel.

A program célja az volt, hogy a projektben résztvevőket ösztönözzük arra, hogy részt vegyenek a közösségük életében helyi, regionális és országos szinten. Ehhez remek lehetőséget kínált a projekt, mivel a fiatalok olyan témát jártak körül, ahol nem csak a környezetvédelmi problémákba láttak bele, hanem egy általuk létrehozott program tervezési folyamatába is. A programba bevont fiatalok csoportjai 4 találkozó során közösen tárgyalták meg a Kárpát-medence legégetőbb környezeti ártalmait. Mindeközben megismerték a projektben résztvevő országok környezetvédelmi stratégiáit, beszélgettek helyi döntéshozókkal, és együtt keresték a megoldást a Kárpát-medencében és környezetükben felmerülő környezeti problémákra. A program végén a közösen létrehozott anyagot Budapesten mutatták be. Emellett meglátogattak saját környezetükben egy természetvédelmi és egy szennyezett természeti környezetet, és az itt készült fotókból vándorkiállítást szerveztek a 2 ország 4 helyszínén.

Mi motiválta szervezeteket arra, hogy ebben a kategóriában pályázzatok?

Egyesületünk évek óta szervez a Fiatalok Lendületben Program által támogatott ifjúsági cseréket, képzéseket. Az 1.3-as kategóriával eddig viszont még nem próbálkoztunk. Mindenképpen vonzott az új kihívás és a projekt megvalósításával járó tanulási folyamat.

Mi jelentett kihívást, problémát a projekt tervezése során, és ezt hogyan oldottátok meg?

A projekt költségvetésének kidolgozása és a bevállalt önerő végiggondolása volt talán a leginkább időigényes. Többször újra kellett terveznünk. A tervezés során mindenképp szükséges a partnereket bevonni és javaslataikat kérni a tervezett tevékenységek kapcsán is. Át kellett gondolni a feladatok és kötelezettségek felosztását is.

Milyen jó tanácsot adnátok azoknak, akik fontolgatják Ifjúsági demokrácia-projekt megvalósítását?

Csak megfelelő szervezeti stabilitással ajánljuk a projekt megvalósítását. Fontos, hogy a partnerek között az együttműködés gyors, pontos és rugalmas legyen. A szakmai résznek megfelelő mozgásteret kell biztosítaniuk a résztvevőknek, hogy megtölthessék a tervezett elemeket tartalommal. Tapasztalataink szerint a fiatalok nagyon sokat hozzá tudnak tenni egy demokrácia témájú programhoz, de arra figyelni kell, hogy elvárásainkban igazodjunk a résztvevők érdeklődéséhez, ismereteihez és kreatív teremtő szemléletmódjukhoz. Nem jó, ha olyan célokat választunk, amik túlmutatnak a fiatalok lehetőségein.

FINANSZÍROZÁSI ÖTLETEK

A Fiatalok Lendületben Programban az 1.3 (és az 5.1) alprogram sajátossága a többi alprogramhoz képest, hogy a pályázat önrésze viszonylag nagy arányú, 25 %-ot tesz ki. A pályázat pénzügyi beszámolójának készítésekor erről az önrészről ugyanúgy, mint a támogatási összegről, számlákkal kell elszámolnunk. Bár elvileg lehetséges, hogy az önrészt **más (nem Európai Unió) pályázatból** finanszírozzuk, de mivel a számlákat csak a nemzeti iroda nevére záradékolhatjuk, így ez csak akkor jöhet szóba, ha az adott pályáztató ezt elfogadja.

A hazai gyakorlatban pályázatok önrészeinek biztosítása sok esetben **önkéntes munkával** történik. Az Ifjúsági demokráciaprojektek esetén ezt max. 1000 Ft-os óradíjjal számolva tudjuk megtenni. A természetbeni hozzájárulás elszámolásával kapcsolatban további információkat a Pályázati útmutató C. fejezetének Társfinanszírozás című részében találhatunk.

A pályázat önrészeinek finanszírozására egyéb lehetőségünk is adódik, hazai és külföldi szervezetek forrásteremtő gyakorlatára alapozva összegyűjtöttünk néhányat.

• rendezvények, egyéb szolgáltatások

Egyre elterjedtebb gyakorlat, hogy egy civil szervezet elsődleges célcsoportjának szánt ingyenes vagy alacsony díj ellenében biztosított szolgáltatásokat egy másik célcsoportnak nyújtott szolgáltatásokból, rendezvényekből finanszírozz. Ezeket érdemes úgy hirdetni, hogy a rendezvény bevétele, a szolgáltatások ellenértéke a szervezet tevékenységének támogatását szolgálja. Ajánlott megnevezni a projektet, és jelezni, hogy pontosan mire költjük a bevételt, hiszen ez segíti a döntésben az adományozót.

A rendezvények profilja, a szolgáltatások köre a szervezet fő tevékenysége mellett függ az egyesület tagjainak, pártolóinak érdeklődésétől, hobbijától, szaktudásától is – érdemes erre egy ötletrohamot, kreatív tervezést végezni, meglepő eredmények szülehetnek.

• szponzoráció

A szponzoráció lehet közvetlen vagy közvetett anyagi támogatás. Közvetett anyagi támogatásra példa, amikor egy étterem a kedvezményezett szervezet javára ajánlja fel az asznapi bevételét, vagy annak egy bizonyos százalékát.

• adományozás

A bankkártyás adományozással hazánkban még kevés szervezet él. A rendszer lényege, hogy a szervezetek egy olyan felületet kapnak, amely leginkább egy webáruház működéséhez hasonlítható. A támogatók egy minimális tranzakciós díj ellenében azonnal átutalhatják a kívánt összeget a kedvezményezett szervezet részére (például adhat.hu).

Adományvonal, sms-ben történő adományozás esetén emelt díjas telefonhívással, vagy egy sms küldéssel adott összeg kerülhet a szervezet számlájára. Akkor érdemes ezeket az eszközöket használni, ha olyan kampányt folytatunk, amely várhatóan képes sok embert aktivizálni.

Az adománykövetítő honlapok a támogató és támogatott egymásra találásának ösztönzésére jöttek létre. Nagy előnyük, hogy nemcsak a szervezet, hanem a gyűjtő, közvetítő portál fenntartói is népszerűsítik az adományozás lehetőségét, így nagyobb az esélye annak, hogy támogatót talál a szervezet. Az ideális az, ha a szervezet a saját honlapján, és ezeken az oldalakon keresztül is hirdeti, hogy milyen tárgyadományokra, szolgáltatásokra van szüksége, mire gyűjt pénzt.

- **egyéb**

Külföldön ismertebb támogatási forma, hogy egy adott szervezet támogatói ingó vagy ingatlan vagyontárgyaikat örökül hagyják a számukra fontos ügyet képviselő szervezetekre. Ha egy szervezet kiadványában vagy honlapján a támogatási lehetőségek közt ezt is feltünteti, megadja annak az esélyét, hogy ily módon is támogatáshoz juthasson.

NEMZETI IRODÁK EGYÜTTMŰKÖDÉSE, VALAMINT A MOBILITÁS ÁLTAL NYÚJTOTT TÁMOGATÁS

A tapasztalatok azt mutatják, hogy mind a formai, mind a tartalmi kritériumokhoz való igazodás időnként nehézséget okoz a pályázóknak.

Egy olyan **fejlesztési folyamat** indult el ennek feloldására, mely az egyes országok pályázó szervezeteinek támogatása mellett a nemzetközi együttműködés adta lehetőségeket is felhasználja. A nemzetközi csapattal közösen tervezett, de helyi igényekre szabott hazai fejlesztési folyamat mellett rendszeresen zajlott a tapasztalatok cseréje, illetve közvetlen együttműködés is történt. Nemzeti szinten a program koordinátora mellett egy facilitátor vett részt a folyamatban, a nemzeti stábok munkáját pedig egy nemzetközi facilitátor koordinálta.

2010.

A Fialatok Lendületben Programiroda a cseh, litván, osztrák nemzeti irodákkal együttműködve, a SALTO Participation Resource Center támogatásával 2010 januárjában hosszú távú fejlesztési folyamat elindításáról döntött a Fialatok Lendületben Program 1.3 Ifjúsági demokráciaprojektek kategóriájában beadott pályázatok mennyiségének és minőségének növelése céljából.

A hazai megközelítés 2010-ben főleg az információterjesztésére fókuszált: egy rövid információs anyag készült a pályázati kategória sajátosságairól.

A segédanyag terjesztése mellett a magyar 1.3 stáb információs napokat szervezett több régióban, lehetőség szerint minél több olyan szervezetet is bevonva, akik még egyáltalán nem, vagy csak egy-két kategóriában pályáztak rendszeresen eddig.

2011.

2011-ben a fejlesztés hangsúlya az érdeklődő szervezeti kör támogatásáról szólt. 12 szervezet képviselője vett részt egy háromnapos képzésben, olyanok, akik mind célcsoportjuk, mind az ifjúsági munkában alkalmazott megközelítésük, módszertanuk tekintetében színes csoportot alkottak. Az ifjúsági szervezetek képviselői mellett egy önkormányzati képviselő is részt vett a képzésen, hiszen a kategória fontos eleme és nagy lehetősége a döntéshozókkal, szakértőkkel való együttgondolkodás a projektek keretein belül. A pályázatok megírását és beadását a képzést követően is folyamatosan támogatta a nemzeti iroda: 2011 márciusában egy Bécsben megrendezett partnerkereső szemináriumon lehetett részt venni.

2012.

2012-ben a szervezetekre szabott támogatást a további tájékoztatással ötvözzük, ennek keretében készül ez a kiadvány. Emellett folyamatosan lehetőség van on-line illetve személyes konzultációra a folyamat hazai facilitátorával a tervezett pályázatokkal kapcsolatban.

A Fialatok Lendületben Programiroda Ifjúsági demokráciaprojektek kategória programkoordinátora, Bánáti Zsombor elérhető a banati.zsombor@mobilitas.hu e-mail címen.

EGYÉB ELÉRHETŐ TÁMOGATÁSOK

Fiatalok Lendületben Program Nemzeti Iroda (Youth in Action – YiA)

A programiroda munkatársai felelősek azért, hogy a projektek megvalósításának hivatalos oldala (pályázat elbírálása, szerződéskötés, támogatási összeg utalása, beszámoló ellenőrzése) biztosított legyen. Minden európai uniós tagállamban működik ilyen iroda, hozzájuk kell a pályázati anyagot benyújtani. A nemzeti irodák honlapján megtalálható az összes aktuális hír az FLP-vel kapcsolatban: a beadási határidők, a hivatalos pályázati űrlapok és a pályázati útmutató. Magyarországon: www.mobilitas.hu/flp.

A főpályázónak a projekt megvalósítása során felmerülő összes változásról tájékoztatnia kell azt a nemzeti irodát, ahová a pályázat beadásra került. Érdemes partneri viszonyt kialakítani az iroda munkatársaival, hiszen ők valóban azért vannak, hogy hivatalosan segítsék az ötletek megvalósulását.

Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda – RISZI

Az irodák munkatársai a projektötlet kidolgozásában, pályázatírás előtt tudnak segíteni. A magyarországi RISZI-k régiós szinten működnek, 7 irodával.

Dél-alföldi Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda 6720 Szeged, Dózsa Gy. u. 2. • tel.: +36(62)540-788 • e-mail: dariszi@mobilitas.hu • **Észak-alföldi Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda** 4024 Debrecen, Piac u. 26/A • tel.: +36(52)531-053 • e-mail: eariszi@mobilitas.hu • **Észak-magyarországi Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda** 3527 Miskolc, Selyemrét u. 1. • tel.: +36(46)506-348 • e-mail: emriszi@mobilitas.hu • **Közép-magyarországi Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda** 1134 Budapest, Tüzér u. 33-35. • tel.: +36 (1) 237-6807 • e-mail: kmriszi@mobilitas.hu • **Dél-dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda** 7621 Pécs, Rákóczi u. 55. • tel.: +36(72)520-532 • e-mail: ddriszi@mobilitas.hu • **Nyugat-dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda** • 9022 Győr, Árpád u. 44. • tel.: +36(96)518-685 • e-mail: ndriszi@mobilitas.hu • **Közép-dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda** • 8200 Veszprém, Budapest út 3. • tel.: +36(88)-581-571 • e-mail: kdriszi@mobilitas.hu

EURODESK

Az Eurodesk egy európai információs hálózat. A nagyjából 3000 európai partner aktív napi kapcsolatban van egymással, így pillanatok alatt beszerezhető szinte bármilyen információ Európa bármelyik pontjáról. Segíthetnek akkor is, ha külföldi partnert kerestek egy jövőbeni projekthez.

www.eurodesk.hu

SALTO Forrásközpontok (Support for Advanced Learning and Training Opportunities)

A SALTO 8 irodával 8 különböző területre összpontosít:

- kulturális sokszínűség • Kelet-Európa és Kaukázus • Euromediterrán régió • társadalmi bevonás • részvétel • Délkelet-Európa • képzés és együttműködés • információ.

A felsorolt területekre fókuszálva a SALTO irodák tematikus képzéseket szerveznek, kiadványokat publikálnak, módszertani eszközöket biztosítanak, ezzel fejlesztve a benyújtandó pályázatok minőségét.

Bővebb információ: www.salto-youth.net

TCP (Training and Cooperation Plan)

Minden nemzeti iroda rendelkezik egy képzési és együttműködési tervvel, melynek keretében különböző fejlesztő képzéseket, szemináriumokat szervez a Fiatalok Lendületben Program pályázóinak, ifjúsági munkásoknak. A SALTO Forrásközpontokhoz hasonlóan a célja, hogy a pályázatok minősége javuljon és mennyisége nőjön, és a pályázók felkészültebbek legyenek a projektmegvalósítás minden fázisában. A hazai és nemzetközi képzési felhívásokat a www.mobilitas.hu/flp oldalon találjátok.

YouthNetworks

Ezt a közösséget ifjúsági szervezetek hozták létre ifjúsági szervezeteknek az Európai Bizottság támogatásával. A közösség honlapján lehetőségek van szervezetet, eseményt, hálózatot, projektet és önkénteseket keresni, vagy csatlakozni a közösséghez.

Elérhetőségük: <http://www.youthnetworks.eu/default.aspx>

Képzések

Képzések hazai és nemzetközi viszonylatban is elérhetőek az FLP-hez kapcsolódó témákban, évente több alkalommal. Emellett, ugyancsak nemzeti és nemzetközi szinten is, lehetőség van az FLP alprogramjainak megismerésére is külön képzés keretében.

A képzési kínálatot megtaláljátok a Mobilitás és a SALTO honlapján: www.mobilitas.hu/flp és www.salto-youth.net/tools/european-training-calendar/

BIBLIOGRÁFIA

Amit a képzésről tudni kell T-Kit – Buldioski, Goran – Grimaldi, Cecilia – Mitter, Sonja • Mobilitás Nemzetközi Igazgatósága 2002. Budapest
<http://www.mobilitas.hu/niida/informaciotar/publikaciok/>

Csoportos minőségfejlesztő technikák • Nyíregyházi Főiskola honlapja:
<http://mmfk.nyf.hu/min/alap/52.htm>

Educational Evaluation in Youth Field T-Kit – Kloosterman, Paul – Giebel, Kerstin • Strasbourg: Council of Europe, 2007.
http://youth-partnership-eu.coe.int/youth-partnership/publications/T-kits/10/Tkit_10_EN

Európa – fiatalok – részvétel. (Szöveggyűjtemény az ifjúsági terület európai megközelítéseiről és irányelveiről) • Foglalkoztatási és Szociális Hivatal – Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat 2009. Budapest
Fiatalok Lendületben Program Pályázati Útmutató
<http://www.mobilitas.hu/flp/programismerteto/palyazatiutmutato>

Fiatalok társadalmi részvétele – Bánszegi Zsuzsa • Foglalkoztatási és Szociális Hivatal – Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat 2008. Budapest
<http://www.mobilitas.hu/niida/informaciotar/publikaciok/415>

Forum21. European Journal on Child and Youth Policy • 2003/04.– 2011/06.
Európa Tanács
http://www.coe.int/t/dg4/youth/resources/forum_21/forum_EN.asp

Hogyan neveljük demokráciára? – Falus Katalin – Jakab György – Vajnai Viktória • Országos Közoktatási Intézet 2005. Budapest
<http://www.ofi.hu/tudastar/hogyan-neveljunk/hogyan-neveljunk>

Projektmenedzsment T-Kit – Abrignani, Bernard – Gomes, Rui – de Vilder, Dirk • Mobilitás Nemzetközi Igazgatósága 2003. Budapest
<http://www.mobilitas.hu/niida/informaciotar/publikaciok/86>

Put your Imprint on Society – Booklet on Action 1.3 Youth Democracy projects. SALTO-YOUTH Participation 2008. Brüsszel
http://www.salto-youth.net/download/1697/salto_mag_Final.pdf

Egyéb SALTO kiadványok az ifjúsági részvétel témakörében:
<http://www.salto-youth.net/rc/participation/participationpublications/>

Segédanyag a Fiatalok Lendületben Program keretében az Ifjúsági demokráciaprojektek (1.3) alprogramra pályázni kívánó szervezetek számára, Mobilitás Országos Ifjúsági Igazgatóság 2009. Budapest
http://www.mobilitas.hu/uploads/1/menu/222/fajlok/1%203_segedanyag.pdf

Területi különbségek a magyar fiatalok demokrácia-értelmezésében – Nyüsti Szilvia. • In: Új ifjúsági Szemle, VIII. évfolyam 4. szám, 2010. tél.
www.uisz.hu/archivum/uisz_29_nyusti.pdf

Tizenévesek előítéletessége és demokráciaértelmezése. – Murányi István. In: Jancsák Csaba (szerk.): Fiatalok a Kárpát-medencében. Mozaikok az ifjúságról. Szeged, 2009. Belvedere Meridionale, 238–247. p.

Youth (–work) and social participation. Elements for a practical theory. Jans, Marc – De Backer, Kurt • Brussels: 2001. JeP!
<http://www.salto-youth.net/tools/toolbox/tool/youth-work-and-social-participation-elements-for-a-practical-theory.373/>

